

Nyheter →

På 40 år er 8 600 fotballbaner inngrepsfri natur borte i Alta: – Det er en kjempevanskelig sak

Utmarka skal bidra til bolyst, friluftsliv og nye arbeidsplasser i Finnmark. Samtidig har Alta mistet stadig mer inngrepsfri natur. Seniorforsker Vigdis Nygaard mener kommunen står overfor en vanskelig balansegang, og peker på både Skillemo og motorferdsel som eksempler.

Utmarka har stor betydning for friluftsliv, høsting og bolyst i Finnmark. Samtidig har arealet med inngrepsfri natur i Alta blitt redusert over tid.
REIULF GRØNNNEVIK / ALTAPOSTEN

JH **Jøran Aune Hansen**
Journalist

Publisert: en dag siden

ARTIKKELEN FORTSETTER UNDER ANNONSEN

OUTLAND
ÅPNINGSFEST!
LØRDAG 19. SEPTEMBER

20%
MEDLEMSRABATT PÅ HELE* BUTIKKEN!

* Tilbudet gjelder ikke samlekort, norske bok- og tegneserier, elektronikk eller TV-spill. Tilbudet kan ikke kombineres med andre medlemstilbud/-kampanjer. Tilbudet gjelder kun i Outland Tromsø på åpningsdagen.

TEGNESERIER • BRETTSPILL • MANGA • BØKER • LEGO & MYE MER!

DU FINNER OSS PÅ JEKTA STORSENTER

ENDELIG ÅPNER VI I TROMSØ

Produkter vist: Star Wars, Dørf Romantik, Catan, Paradise Homies, Matt Dinniman, A Paradise Homies, Dørf Romantik, Catan, Matt Dinniman, A Paradise Homies.

Utmarka er en viktig del av det å leve i Finnmark.

Kommer det fram i en ny rapport som NORCE Research har laget for Finnmark fylkeskommune. Rapporten trekker fram friluftsliv, jakt, fiske, matauk, kultur og næringsaktivitet som verdier knyttet til utmarka. Samtidig peker den på arealinngrep, naturtap og klimaendringer som utfordringer.

– Rapporten viser at utmarka er en viktig del av det å leve gode liv i Finnmark.

Tilgang til natur, høsting og friluftsliv gir livskvalitet, tilhørighet og aktivitet. Dette

Søk etter innhold...

SØK

INNHold

KUNDETJENESTE

Tips oss

Kundeservice

Bingo

Kontakt oss

Bli abonnent

Personvernpolicy

Vårt miljøarbeid

Bingo

Video

Magasin

Stilling ledig

Folk

Annonsørinnhold

Tegneserier

Spill

VN

Skillemo er samtidig en viktig del av kommunens næringssatsing. I årsbudsjettet for 2025 beskriver Alta kommune første trinn på Skillemo som et eksempel på satsingen på privat næringsliv, og opplyser at arbeidet med detaljregulering av trinn to er startet.

Området illustrerer dermed noe av spenningen kommunen må håndtere: Arealer skal brukes til vekst og arbeidsplasser, samtidig som naturverdier skal ivaretas.

Skillemo næringsområde, august 2023. **FOTO:** TOM-BIRGER ANUNDSEN

LES OGSÅ:

Skillemo fylles opp – nå kommer del to

Kommunen: Nedbygging påvirker naturen mest

Alta kommune har selv beskrevet denne motsetningen i planprogrammet for en ny kommunedelplan for naturmangfold. Der står det at veier, boligbygging, industri og næringsformål er viktige for samfunnet, men at arealbruk og omdisponering samtidig er den faktoren som har størst innvirkning på naturmangfoldet på land.

Kommunen har derfor satt som mål å utvikle strategier for å minimalisere naturtap og unngå reduksjon av inngrepsfrie naturområder. Den vil også innføre et arealregnskap som styringsverktøy og kartlegge natur i områder hvor presset er stort. Den nye naturmangfoldplanen skal imidlertid ikke være juridisk bindende. Den skal først og fremst gi et bedre kunnskapsgrunnlag for blant annet kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner.

61,5 kvadratkilometer mindre inngrepsfri natur

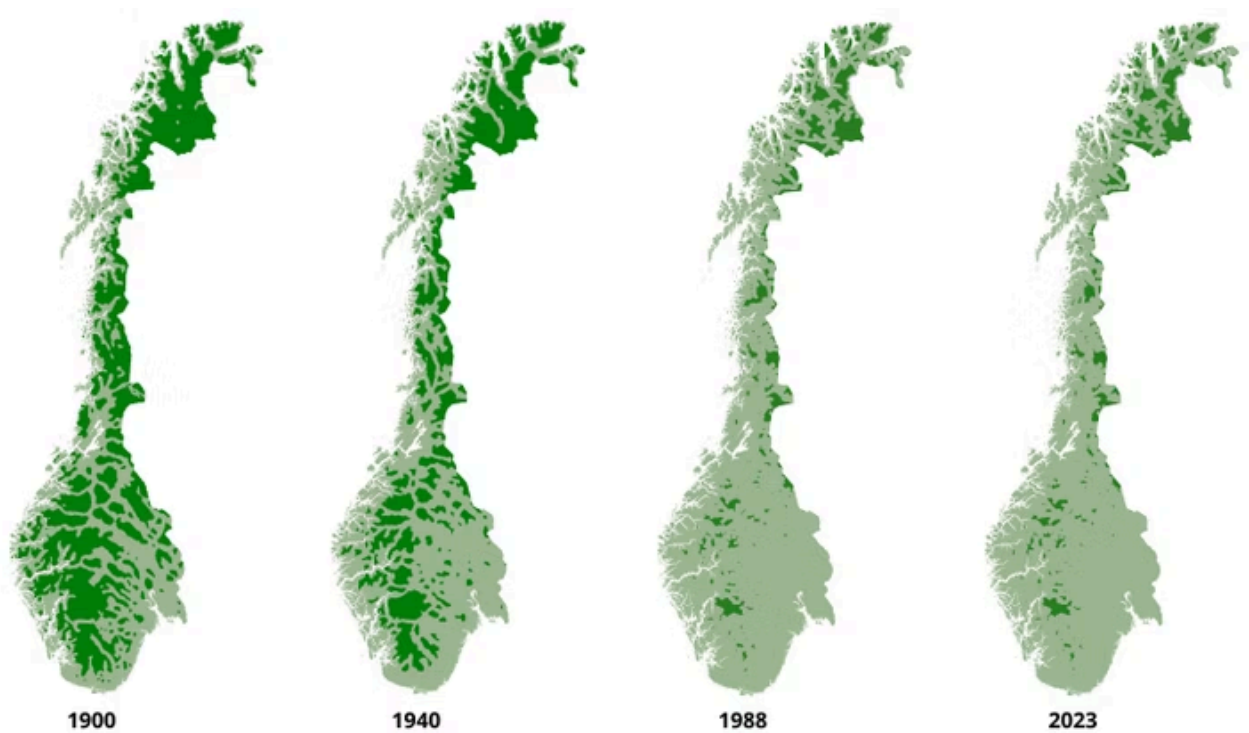
Tall fra Miljødirektoratet viser at de store sammenhengende naturområdene i Alta allerede er blitt mindre.

Ved inngangen til 2023 var rundt 69 prosent av kommunens areal klassifisert som inngrepsfri natur. Omtrent 21 prosent var villmarkspreget, som innebærer at arealet er mer enn fem kilometer fra tyngre tekniske inngrep.

Siden 1988 har arealet som klassifiseres som inngrepsnære områder i Alta økt med 61,5 kvadratkilometer. Det tilsvarer omtrent 8 600 fotballbaner . Det villmarkspregede arealet er redusert med rundt 35,4 kvadratkilometer.

Miljødirektoratet regner et naturområde som inngrepsfritt dersom det ligger minst én kilometer fra større tekniske inngrep. Veier, kraftledninger, steinbrudd og

regulerte vassdrag er blant inngrepene som teller med. I Finnmark gjelder det også godkjente barmarksløyper.

Vilmarksprega: Naturområder som ligger fem kilometer eller mer i luftlinje fra større naturinngrep. KILDE: Skjermdump fra Miljødirektoratet

Også spor langt ute på fjellet

Det siste er viktig, mener Nygaard.

For naturpresset i Alta handler ikke bare om store byggeprosjekter rundt byen.

– For oss i Finnmark handler det også om at utmarka langt ute på fjellet påvirkes av motorisert ferdsel og spor. Det er en kjempevanskelig sak. Alta er også en av kommunene som har barmarksløyper, sier hun.

Alta kommune har selv ført motorferdsel opp på listen over trusler mot naturmangfoldet som skal identifiseres og kartlegges i arbeidet med den nye naturmangfoldplanen. Samtidig mener hun at kommunen trenger bedre og mer oppdatert kunnskap om hvordan utmarka brukes.

Hun viser til kartleggingen og verdsettingen av viktige friluftslivsområder som Alta gjorde i 2015. Arbeidet ble gjennomført i forbindelse med endringer i reglene for motorferdsel og skulle blant annet hindre at løyper ble lagt gjennom områder som var viktige for friluftslivet.

– Den ble gjort veldig grundig i Alta kommune i 2015. Men det er ganske mange år siden nå, så det er behov for en oppdatering, sier Nygaard.

Kommunen arbeider allerede med å forbedre kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold. Målet er blant annet å kartfeste eksisterende kunnskap, vurdere behovet for videre kartlegging og bruke dette inn mot neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Programmet sier derimot ikke når kartleggingen av friluftslivsområdene fra 2015 skal oppdateres.

Presset kan øke dersom mer av utmarka også skal brukes kommersielt.

Finnmark blant fylkene med størst reduksjon

På landsbasis er inngrepsfri natur redusert med rundt 10 240 kvadratkilometer siden 1988. Bare i perioden 2018 til 2022 var reduksjonen rundt 830

kvadratkilometer.

Miljødirektoratet trekker fram Finnmark som ett av fylkene hvor de største reduksjonene har skjedd.

Miljødirektoratet trekker fram Finnmark som ett av fylkene hvor de største reduksjonene har skjedd. Kjøllefjord vindpark ble idriftsatt 2006, og produserer i gjennomsnitt rundt 116 GWh i året. **FOTO:** CHRISIAN HOUGE

De siste årene har energiutbygging vært den viktigste årsaken nasjonalt. Vind- og vannkraft, kraftledninger og tilhørende infrastruktur sto ifølge Miljødirektoratet for mellom 55 og 60 prosent av reduksjonen i inngrepsfri natur i den siste femårsperioden.

Skal også gi arbeidsplasser

NORCE-rapporten ser blant annet på utmarksbasert reiseliv, der bedrifter tilrettelegger for blant annet jakt og fiske for tilreisende. Kartleggingen viser samtidig et interessant spenn: Forskerne ser utviklingsmuligheter, men de fleste aktørene ønsker ikke nødvendigvis sterk vekst.

– Vi vil særlig trekke fram ny kunnskap som har kommet fram i kartleggingen av utmarksnæringsaktører. Dette er en næring med et stort utviklingspotensial, men hvor de fleste aktørene har begrensede vekstambisjoner og er fornøyde med dagens omfang. Troen på sysselsettingsvekst er størst innenfor utmarksbasert reiseliv, hvor finnmarksbedrifter tilrettelegger for jakt og fiske for tilreisende, sier Nygaard i fylkeskommunens pressemelding om rapporten.

Alta har samtidig vedtatt et mål om å øke både verdiskapingen og antallet arbeidsplasser i reiselivet med 30 prosent. Kommunens egen reisemålsstrategi erkjenner at økt turisme kan legge press på sårbar natur og naturressurser dersom besøket ikke styres godt.

Det betyr ikke nødvendigvis at målene er uforenlige, understreker Nygaard. Men kommunen må balansere de ulike hensynene.

– Utmarksbruk favner veldig mye, men det finnes ikke noen egen plan for utmarksbruk. Arealplanene er derfor viktige: hvor man skal bygge, og hvor man skal legge til rette for industri, boligbygging og andre ting, sier hun.

Naturen rundt Alta brukes aktivt til friluftsliv, jakt, fiske og høsting. Nye inngrep kan samtidig redusere størrelsen på de sammenhengende naturområdene. **FOTO:** JARLE MJØEN / ALTAPOSTEN

– Mange paradokser

Utmarka er ikke én næring eller én aktivitet. Den er samtidig friluftsområde, høstingsområde, næringsgrunnlag og natur.

– Rapporten har en verdi nettopp ved at den ser ting litt i sammenheng. Men dette er et veldig komplekst saksområde, sier hun.

Kommunen sitter dermed med en oppgave som blir vanskeligere jo flere interesser som skal få plass.

– Det er mange paradokser i dette. Det må balanseres, sier hun.

LES OGSÅ:

Har million medlemmer: – Advarer regjeringen mot nedbygging av naturen i Finnmark

1 innlegg

Mine kommentarer

[Våre regler for kommentarer](#)

Hei, viny!

Send inn

Bjørn Steinar Karlsen

for 21 timer siden

Et alvorlig tema med mange paradokser. Vern/utvikling?

Altaposten måtte selvfølgelig ha en rein på saken.

Rapporter

1

Svar

UTFORSK TEMA

Miljødirektoratet

Friluftsliv

Næringsliv

TE ARTIKLER